

DIARI CATALA
DE
Avisos, Noticias y Anuncios
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Barcelona (Edició vespre) 1 ptes. mes
Espanya (Edició mat.) 1 ptes. mes
D'edició postal: 1 ptes. mes
Paquet de 20 números: 20 ptes. mes

La Veu de Catalunya

5cent.

Redacció y Administració:
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esquetes, comunicats y re-
clams a preus convencionals. Per la
edició del vespre s'admeten esquetes
mortuòries fins a les sis de la tarda.
Per l'edició del matí fins a les tres de
la matinada.

Any XXII núm. 4,862

Barcelona: Dimars 19 de novembre de 1912

Edició del VESPRE

SANT DEL DIA: Sant Ponç, papa y mr.

Sant de dona: St. Félix de Valois, cf. y fd. — Quaranta Hores: A la iglesia parroquial de Nra. Sra. de la Mercè y St. Miquel Arcàngel. — Ho-
ra d'exposició: de les vuit del matí a les sis de la tarda. — Demà: a la mateixa iglesia. — Carta de Maria: Nra. Sra. del Roser, a Sant Cugat, o a
Montau. — D. m.: Nra. Sra. de la Guàrdia, a la capella de Mercè. — Missa d'avui: Santa Elisabet, viuda, color blanc. — La de demà: St. Félix de
Valois, conf. y fund.; a. blanc. — Adoració nocturna: Digos, dia 21. Torn de Sant Lluís Gonzaga.

Observatori Meteorològic de la Universitat.—Director: E. Aleobé.—18 de novembre
HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí y 4 tarda. — Baròmetre a 0'10 m. nivell del mar: 765.55; 767.77. — Temperatures: Màxima: 16.5; mín.: 13.0 ombra. — Mí-
ma: 8.4 ombra; 6.0 reflector. — Temperatura a la ombra: 10.0; 11.3. — Pluja a les 24 hores: 0.00. — Alguna evaporació en mil·límetres: 2.11. — Graus d'humitat:
86; 66. — Direcció del vent: ODN. — Velocitat del vent: 15 km. — Estat del cel: cubert. — Nivells: Claustra: 0.5; — Cantitat: 1.0; 1.0.
Sortida del sol: 6.23 — Posta: 4.30. — Sortida de la lluna: 2.35 m. — Posta: 2.46 m.

EL SENYOR

D. Marcellí Jané Formosa

morí el dia 3 del corrent havent rebut els ausilis espirituals

(A. S. C.)

Sa viuda donya Encarnació Pascual, filles Encarnació y Angeleta, germans don Antoni, donya Dolors y don Jo-
seph (ausent), germans polítics don Joseph y don Miquel Pascual (ausents), don Miquel Carbó y don Antoni Rol-
dàn, germanes polítiques donya Josepha, donya Angela y donya Enriqueta Pascual, nebots, cosins y demés parents,
al recordar als seus amichs y coneguts tan irreparable perdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se
serveixin assistir als funerals que, pera l'etern descans de la seva ànima, se celebraran el dijous, dia 21 del corrent,
a les deu del matí, a l'iglesia parroquial de Nostra Senyora de Bethlem, per lo que rebràn especial favor.

Les misses després de l'Ofici y desseguit la del perdó

Per respecte a la santetat del temple, el dol se dona per despedit

No's convida particularment

L'Emm. y Reverendíssim senyor Cardenal Nunci de S. S. y els Excms. y Ilms. senyors Bisbes de Barcelona, Tortosa, Lleida, Vich, Girona, Seu d'Urgell y Solsona, s'han dignat conce-
dir 200 y 50 dies d'indulgència, respectivament, a tots els seus fidels diocesans pera cada missa que oixin, almoïna que donguin, Viacrucis o part de Rosari que resin en sufragi
de l'ànima del finat.

Totes les misses que se celebraran demà, dimecres, dia 20, en
la iglesia de Sant Antoni de PP. Franciscans, carrer de Ca-
lal, número 16 (travessia de Muntaner), s'aplicaran en su-
fragi de l'ànima de

D. Leandre Pellicer y Montseny

Doctor en Medicina

que morí el dia 8 del actual havent rebut els Sants Sagraments

(A. S. C.)

El seu pare don Joseph Pellicer y Fené, germans don Joan (ausent), do-
nya Eugènia y donya Clotilde, germans polítics don Alexandre Cini y do-
nya Dolors Broggi (ausent), nebots, cosins y demés família, al recordar als seus
amichs y coneguts tan dolorosa perdua, els preguen se serveixin assistir, a al-
guna de dites misses.

Serán d'ofertori les misses de deu a dotze
El dol se dona per despedit. No's convida particularment

La foguera

Mor en Canalejas a mans d'un asse-
st, puja a la presidència del Govern el
comte de Romanones, y la del Congrés,
que aquest ocupava, passa a mans den
Moret. Veu aquí una coincidència ben
especial: en Moret, a qui tothom con-
siderava ja—y ab algú—com un ju-
bilat de la política vella, tornant a la
circulació política per un d'aquells dal-
taikos nats a l'escalf de la foguera que,
abandonada per ell fa alguns anys, ha
anat escampantse amonadadora per tots
indrets, posant en greu perill l'ordre so-
cial y les institucions que l'aguanten.

Davant dels desastres que anava man-
nant l'Espanya cap a la mort s'enfor-
tia cada dia més la nostra renaixença en
bonhora iniciada. Cans a cara ab la po-
lítica sense ideals que imperava y
que acabava de perdre's restes de
lo que havia estat un dels imperis
coloniais més poderosos; front a front
dels homes funestos que per l'ura
desastres invertebrats, eren culpables dels
desastres que se succeïen sense fer ni
assumir que'ls privés l'atenció, s'al-
levava potent, imponent, dominador,
nom única força capaç de salvar els
pobles de la llibertat, l'esperit de Ca-
talunya y la voluntat dels seus grans
homes. La nostra terra se sentia les
seuayes focolades pel treball genè-

rós dels seus fills y no's resignava a
la mort perquè la vida esclatava en ella.
Y l'ideal que la enardia feya son camí.
s'apoderava de les consciències, guanyava
el cor de tots els catalans y de al-
guns que no ho eren però que veuen
en l'esperit de Catalunya la seva d'una
vida nova y d'un avenir esplendorós.

Aleshores va ser quan un home que's
trobava al cap del Govern y que por-
tava al damunt el pes de seculars pro-
judicis y d'odis inveterats, va tenir la
pensada funesta d'oposar al moviment
salvador, la teya del desordre. Y,
ajut per ell y amparat pel favor oficial,
se va abrandar a Catalunya, hont
hi era esmortit y sense força, com per
tot arreu d'Espanya, el republicanisme.

Y els que'l varen abraçar li inculcaren
un radicalisme furiós, un esperit de vi-
cència, de destrucció, d'odi de classes,
que trobant el terror ben preparat per
les predicacions y propagandes anar-
quistes den Ferrer y els seus com-
panyes de França y Italia, expliquen
tota la història de desordres y violen-
cies de Barcelona, l'imperi del brow-
ning, la glorificació de l'atentat per-
sonal y la setmana tràgica.

Però'l moviment va escampantse més,
molt més de lo que la curtelat de vista
de qui l'havia fet nàixer podia arribar
a preveure; y va proclamar a tot Espanya
un renaixement republicà-demagògic que,
si de moment no va revestir per tot
arreu els caràcters del que amenaçava
ab atuir la nostra terra, no va ser per
altra cosa, sinó per la manca d'un sen-

biert tan propici, d'un terror tan trebal-
lat com el que oferia el cosmopolitis-
me d'una gran ciutat moderna com Bar-
celona, centre que, com tots els de la
seva importància, ha d'acullir forçosam-
ent en els seus baixos fons el rebuig
de tota mena de pobles. Ab tot, la pro-
paganda era intensa y els que la realit-
zaven enarriats pel favor oficial al que
devien el primer alé de vida. Y la vio-
lència de les prediques va traduir-se
en violència de fets, y la foguera va
anar escampant la seva obra destruc-
tora.

Era fatal que això succeís: en plenes
Corts se feya l'apologia de l'atentat per-
sonal y's defensava als que hi excitaven
desde la premsa o n'encobrien els au-
tors.

Y els atentats se succeïen y ja no era
sols Barcelona qui's presenciava, sinó
que Madrid mateix se commovia ab l'es-
patech de les bombes. Y era que's al-
ment pertorbadors d'aquí, nats a l'es-
calf de la protecció governamental, no
anaven sols en l'ur companyia, sinó que
tenien amples ramificacions que per-
metien col·locar dintre un mateix ordre, com
capítuls d'una mateixa història negra, els
atentats contra en Maura, les bombes
del carrer Major de Madrid y del de
Rohan de París y l'assassinat den Ca-
nalejas.

La foguera ja no tenia aturador. Quan
en Moret la va abmal·lar, anava destina-
da sols a fer oendres l'esperit de la
Catalunya renaixentia. Però que pro-
cessa un incendi no pot estar may se-

J. Marsans Roig y Fills
Valors, Cupons, Giros, Cambi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

Dr. E. Perearnau dels Hospitals de París. Vides urinàries y de cirurgia
Plaça Urquinaona, 2, 1.º: De 11 a 1 y de 3 a 5, festius de 10 a 11

gur de que, volent destruir el bé de
altre, no destruirà la casa propia. Y veus-
aquí com el que roncava arreu de Ca-
talunya va ferse tan gegantí, que'l llen-
goteig de les seves flames va saltar
l'Ebre y's va propagar ab major o me-
nor intensitat per les terres de l'Iberia
tota, prenent en unes més que en
altres, segons la manera de ser de ca-
da una, però no deixant de fer mai
arreu hont passava.

Això era lo que no havia sabut pre-
veure'l senyor Moret; això es lo que
no sab veure encara avuy en dia. Per-
que si ho vegés, hauria de sentir-se
un remordiment vivíssim com a liberal
y com a monàrquic. Y aquest remor-
diment l'aturaria ab tota seguretat al
peu de les grades de la presidència
del Congrés, que acaba d'otorgar-li.

Entre ell y la cadira presidencial hi
hà la sanch den Canalejas y de tantes
altres víctimes d'aquest moviment de
violència nat a l'escalf de la seva
protecció.

Al Dia

El "debut" del senyor Comte

Fins ahir no hi havia més que un ho-
me satisfet de la solució de la crisi
política inspirada per l'assassinat den
Canalejas; el comte de Romanones. Des-
de ahir ni aquest ne pot estar. El de-
but presidencial del senyor comte fou
lo més minso, lo més trist que imaginà-
re pogués. An ell mateix li va fer tant
efecte, que ab el de la disputa que va
sostenir ab el senyor García Prieto per
causa de les declaracions que va fer al
Senat contestant a la pirrada del se-
nyor Sánchez Toca, va haver d'anar-se
al lit.

Si, senyor Comte; al lit, que allò fou
la llama.

La majoria va mostrar-se reservada:
pochs aplaudiments y per compromís;
visites de cortesia al banch blau, ac-
tes de presència, protecció de potències
y claus de favor... y res més.

Era de preveure. Ni els antecedents

ni la prateria, ni les aptituds del comte
de Romanones, son pera entusiasmar
a ningú. Deu l'en quart del primer con-
flicte parlamentari, d'aquells conflictes
que sovint promou la indisciplina lli-
beral o l'atach de les oposicions o l'aga-
fada d'un ministre. Aquell dia en Ro-
manones causà estrepitosament en plenes
Corts. Al cap del banch blau hi
hà d'haver homes no solament de presti-
gi, que tots els subordinats els reco-
neguin superiors, sinó de visió ràpida
y clara, d'eloqüència que encamoni als
altres el foc que en ells encén la lluita.

El president ha d'ésser superior als
ministres, ministre de tot y defensor
de tots. Realment els ministres no son
més que secretaris de despatx. Y tot
això, la majoria no ho troba y no ho
sab veure ab en Romanones. S'ha arre-
dossat al seu entorn com els béns, quan
senten tronar, al entorn del pastor; per
pòr, per instint de conservació, perquè
no hi havia altre remey.

Minso y trist ha sigut el debut den
Romanones. Entafurant el còs magre
entre'ls llençols amonxats per l'edredón
capitonat, sota el dossier folgant de la
corona comtal, el president devia sen-
tir esgarriances de fret en el moll dels
ossos: d'aquell fret que no poden treure
ni les piones ni la calefacció. Fret de
frachs, fret d'impotència.

POL.

Municipi

Ha passat a informe de la secció
facultativa el projecte d'allargament del
carrer den Balma, entre'ls de Castanyer
y Víctor Hugo.

La Comissió de Cementiris necessita
adquirir pera'l personal d'enterraments
84 parells de botes altes de vedell fran-
cès cirat de primera classe. Els indus-
trials ab boiga que vulguen facilitar
mostrs y notes de preus poden presen-
tar-les dintre de vuit dies al Negociat
de Cementiris.

Tusquets y C. S. on C. Banca
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9

Adobs Espinás
Rambla del Centre, 37.—Fàbrica a Sans

GLOSARI

L'HOROSCOPO

Recentíssims aconteixements públics,
plens de terror y de misteri, han interes-
sat a alguns amichs y amigues nostres
en la previsió de l'avenir. Cadascú vol
drir conèixer son horòscop. Se sab bé,
però, què es un horòscop? Els compo-
nents en la Astrologia de naixement, con-
sisteixen en dos coses: l'una, ab el
nom de "Astrologia de naixement", con-
sisteix en determinar, en ses grans línies,
la vida y destí de la persona que con-
sultava. L'altra tenia per objecte respon-
dre a preguntes particulars: es pera el
servey d'aquesta que's dibuixava l'horòscop.
cop. Hetsaquí el com y la manera. L'es-
pay comprès entre dos quadrats concèn-
trics y col·locats anàlógament, se dividia
en dotze regions, que s'anomenaven "cas-
ses"; les línies de separació eren dites
"cosos". Cada casa tenia una designa-
ció especial: hi havia la casa de l'as-
cendència, la casa de la mort. Per al-
tre cantó, y parelament, la esfera cé-
lesti era dividida en dotze regions, per
medi de grans cercles els plans dels
quals se tallaven en angles de 30 graus.

Les regions de la esfera corresponent
a les cases, els grans cercles als cosos.
El nom de la persona a qui's tirava l'horò-
scop era col·locat en el quadre central.
A cada casa corresponien aixís algunes
questions propials la resposta a les
quals depenia de la presència o absèn-
cia en aquesta casa dels signes del zo-
diach o dels planetes; car, com es sa-
bit, cada un d'ells tenia una significació.
Tal era, donchs, l'horòscop, segons era
dintament en els deserts on un sabí anglès,
el senyor W. Rouse Ball, en una obra
seva magnífica sobre'ls problemes y tals
en la història de les matemàtiques. Tan-
bé aquest sabí ens recorda que Cardan
fou l'astròleg més celebrat del seu temps.
Cridat pel rey d'Anglaterra Eduard VI
pera establir son horòscop l'hermetista
italià va predir una vida de cinquanta
cinc anys. Alguns mesos després de la
predicció morí.—En virtut d'aquest tra-
tats y d'altres que vulguen facilitar
mostrs y notes de preus poden presen-
tar-les dintre de vuit dies al Negociat
de Cementiris.

que tampoch es altra cosa que visis y
nous aquesta cosmologia animal, que

algú ha volgut ara mateix resuscitar a Madrid als motus dels matins funestos aconseguint públics a que al principi aludim.

XENIUS.

Polítics

Varies
—Així marçaren cap a Madrid el senador senyor Rodríguez de Cepeda i el diputat senyor Bosch i Alsina.
A darreries d'aquesta setmana hi marxarà el diputat don Josep Zaldúa.
Segons diu un confiat, no es al senyor Lladó i Vallés, regidor, sinó a un germà, empletat al Consell d'Estat, amic de l'Alcalde Zamora, i company de carrera del comte de Roma-

nones, a qui s'ha ofert una acta de diputat per Velez-Málaga.
—El president del Círcol liberal monarquic del districte VIII ha rebut una carta del senyor Moret, en la qual li diu que és molt greu el sacrifici que fa al tornar a la política activa, ocupant la presidència del Congrés. Evidentment, és un sacrifici, però molt ben pagat en diners i ab-còrrer i tot.
—Ha pres possessió de l'alcaldia de Tortosa don Joan Mestre Noé, nomenat pels drets de carter fa pocs dies.
—Ha ingressat a la presó, processat per la llei de jurisdiccions, un redactor del setmanari «El cor del poble».
—Ens diu l'A. E. P. que diumenge, al matí, en el teatre Principal, el diputat i publicista Lluís Morote, hi donarà una conferència sobre el tema «Les realitats idealistes de la nova Anglaterra».

La guerra d'Orient

Rendició de Monastir - Els estrangers a Constantinopla
Per la pau: Nomenament de plenipotenciaris aliats.

SITUACIO GENERAL

La demanda del armistici formulada per Turquia han contestat els búlgars atacant de ferm, el dissapte passat, el centre de la línia de Chataldia.
L'incident produí una sorpresa a Constantinopla, on ja mitjà se donava la guerra per acabada. El combat tingué importància i respecte al seu resultat els turcs van rebre la victòria mentre que de la part de Bulgària no'n ve cap notícia.

La única referència detallada és la francesa pel corresponent del «Times», qui afirma haver presentat l'acció, ab tot i les riguroses prohibicions imposades per l'Estat Major turc als corresponents.

El combat començà abans de fer-se de dia per un atac vigorós dels búlgars contra Bache-Ken, punt fort de la línia del ferrocarril creua la carretera, a dos kilòmetres al E. de Chataldia.
Però allí hi ha tres forns denominats Hachet-tala, Ahmed-pasa i Tomash 2, i les avançades dels dos darrers advertiren el moviment búlgar i rompen el foc. Els búlgars se lleten enver.

A punta de dia els canons búlgars comencen a tirar contra el fort Hamidié, situat un xich més al nord dels esmentats, i durant tot el dia parlen els canons, sense que, al dir del corresponent, les bales dels búlgars fessin gaire mal.

Aquesta temptativa inútil ha reanimat als turcs que pensen que per així que la línia de Chataldia serà una barrera ferma que detindrà definitivament al invasor.

Ha cridat l'atenció el que en dit combat s'han fet funcionar els búlgars canons de campanya que totom considera insuficients per poder batre ab exit els vint i tants forts de que consta la línia turca. Aleshores és l'artilleria grossa? Han trobat dificultats insuperables per fer funcionar des d'aquí?

Si no tenen artilleria grossa, si no poden efectuar el clàssic moviment envoltador sistema Molke, perquè als extrems de la línia turca hi ha els creuers que vigilen—els turcs han après de la guerra de Tripoli la combinació de les forces de mar i terra—s'haurà de confessar que la situació dels búlgars pot ser un xich deïdada.

Mentres tant, els maners de les potències han desembarcat a guardar les embaixades, alguna de les quals, com l'austriaca, té ametralladores a la porta. El creuer yanqui «Scorpion» ha anat a guardar la vila de Therapia, prop de Constantinopla, i l'alemany «Foreley» a custodiar la gran estació de Hachet-tala. Tot això en vista d'una possible invasió dels turcs de Chataldia.

Però sembla que no recalca per ara. La caiguda de Monastir no ha produït gaire efecte a Constantinopla. No s'ha refiat pas gens, allí, del exercit fugitiu d'Ushuk.

Del camp turch

Telegrafia de Hadenkeu (o Hadem, Koi, el 15 del correu). Hadenkeu és una estació del ferrocarril entre Chataldia i Constantinopla.

«Fa tres dies que turcs i búlgars son cara a cara des del mar de Màrmara al mar Negre. Els turcs ocupen una línia que va de Buyuk-Tekmedje (costa de Màrmara) a Derkos (costa del Negre) i els búlgars són a pocs kilòmetres de la línia turca.

Uns i altres se guaiten, se vigilen, i tracten de guanyar temps, perquè tot hom creu que l'«or» que's donarà serà decisiu.

El turcs esperen l'atac, però així que descobren una força enemiga ja estan canonejant des dels barcos de guerra situats a la badia de Tekmedje i a Derkos.

En quant als búlgars sembla que volen pensar si un xich a perdre la ofensiva.
D'abir a avuy no ha canviat gens la situació dels dos exercits. A la tarda, les avançades turques, van fer recular a canons una petita força búlgara que procurava d'avançar per fer trinxeres.

El atac turcs, que són a Tekmedje, ab les càrregues sempre excessives, van enviar també alguns projectils a uns búlgars que procuraven d'avançar seguint la costa. Els búlgars no avençaren més i els canons callaren.

He fet nit a Tekmedje i he pogut comprovar ab quin coratge els barcos turcs desde la badia vigilen l'enemich. No obstant, la nit passà sense incident.

A punta de dia hem anat en automòbil, seguint la primera línia de defenses turques, fins a Derkos. Hi arribava a les deu del matí, i en aquell precís moment els barcos turcs, situats a dos kilòmetres de la platja, rompen el foc sobre una divisió búlgara que, escorrentse per un bancarot, travessava d'acostarse a un fort turch.

El comandant dels barcos, avisats del moviment dels búlgars per mitjà de la telegrafia sense fil, al últim Nazim-pacha n'ha fet parar, i ara un foc enmig dels canons sobre l'enemich.

Durant alguns minuts, el tir, poch precís, no produïx efecte, però aviat els artillers afinen la punteria i els búlgars han de recular. Proven d'abrigar-se a la vessant d'un turó, però els canons dels barcos els obliguen a anar-se fora del alcurs dels projectils. Aquesta cançió ha durat dies hores.

Poch després, un regiment búlgar surt de les trinxeres i avança a les línies turques. Hi ha l'impressió de que comença un gran atac i ja moltes bateries de campanya turques corren a prendre posició, però les avançades rompen un foc tan violent, que els búlgars han de recular a tota pressa.

El barcos de Tekmedje, durant la tarda, encara han d'enviar alguns canons contra els búlgars que d'una manera o una altra volen avançar però sense èxit, per ara.

Aquests van ser els incidents del dia d'ahir. Les tropes estan, com se veu, quasi tancades. Desde les avançades turques, ab una aliter, se ven ben bé els búlgars com treballen en atrinxerarse.

Una gran batalla és imminent. ¿Quan? No's pot dir. Lo que's pot dir és que assistirem a un formidable combat de artilleria.

(DE L'AGENCIA HAVAS)

La Tríplix y Serbia

París, 18, 532 tarda.—Belgrado.—Els representants diplomàtics d'Alemanya i Itàlia han aplegat prop del president del Consell de ministres de Serbia el punt de vista austriac.

Demanant la pau

París, 18, 625 tarda.—Constantinopla.—La Porta ha pregat als sobrans estrangers que acceptessin prop del president del Consell de ministres de Serbia el punt de vista austriac.

Rendició de Monastir

París, 18, 747 tarda.—Belgrado.—Ha sigut presa per l'exercit de Serbia la ciutat de Monastir.

S'han rendit 50,000 turcs.

Presoners

París, 18, 842 nit.—Belgrado.—A conseqüència de la presa de Monastir han sigut fets presoners tots els generals turcs de la guarnició, entre ells Fethi-Pacha, ex-ministre de Turquia a Belgrado, Zeki-Pacha i un tercer-Pacha.

Infecció

París, 18, 950 nit.—Constantinopla.—El lloch Derkos que alimenta a Constantinopla d'aigua potable, ha sigut infectat de còlera.

L'avenç dels grechs

París, 18, 957 nit.—Atenas.—La guerra dividida, després d'un enfrontament que ha durat cinc dies, ha rebutjat als turcs, als qui ha prèts dos canons, continuant, després, la marxa cap a Monastir.

Els grechs han ocupat Chamarra.

Austria y Serbia

París, 18, 1025 nit.—Budapest.—Davant de la Delegació austriaca el comte Berchtold ha declarat que'l Govern de Serbia va demanar que fos reemplaçat el consell d'Austria a Prizrend.

El Govern austriac va demanar entrar ab converses directes ab el consell. Serbia ha refusat, alegant rahons de caràcter militar.

Seguixen les negociacions.

Els estrangers a Constantinopla

París, 18, 1054 nit.—Constantinopla.—El desembarc de marins estrangers ha provocat gran interès.

Compactes grups de persones de totes nacionalitats, s'estacionen davant de les embaixades i consuls, ahi marins de varies nacions, entre ells Espanya, han mantingut guardia ab bayoneta calada.

Els albanesos

París, 18, 1120 nit.—Constantinopla.—La diplomàcia albanesa ha enviat a les embaixades una memoria, demanant que les potències garantissin la vida dels habitants de l'Albania.

El estudiants albanesos han publicat una energica protesta contra les atrocitats cometes pels serbis a Kosovo, contraries —diuen— a tots els sentiments d'humanitat.

A. S. Joan de Medua

París, 19, 1232 matutina.—Rieka.—Després de violent combat, que ha durat algunes hores, els montenegrins han rebutjat i disposant a uns 3,000 turcs que intentaven recuperar Sant Joan de Medua.

Els turcs han tingut moltes baixes. Les dels montenegrins son un centenar, entre morts i ferits.

A Adrianópolis

París, 19, 625 matí.—Londres.—El «Daily Telegraph», en un despatx de Mustapha-Pacha, diu que després de variis combats, els búlgars segueixen apropant-se a Adrianópolis.

Serbia y la Tríplix

París, 19, 730 matí.—Belgrado, 18.—Se confirma que'l ministre d'Alemanya i Itàlia han fet aquest matí al president del Consell de Serbia una declaració analoga a la del ministre d'Austria, respecte al litoral turch del mar Adriatic.

El president del Consell ha contestat que convenia aplastar tota discussió sobre aquest punt, fins que s'hagi acabat la guerra.

A Derkos

París, 19, 820 matí.—Constantinopla.—L'al esquerra de l'exercit búlgar ha obtingut una lleugera ventajeta prop de Derkos, per haver trobat els turcs privats del concurs de la esquadra a causa del temporal.

Ocupació de Alessio

París, 19, 1258 tarda.—Cefine. (Oficial).—Els montenegrins y serbis han ocupat Alessio.

Preliminars de la pau

París, 19, 251 tarda.—Sofia.—El Govern búlgar, d'acort ab el dels altres Estats aliats, ha notificat a la Porta que la delegació plenipotenciaria que acordaran ab el generalissim turch les condicions del armistici i després concertarà la pau.

Turquia y Alemanya

París, 19, 1015 matí.—Bruselas.—Le Journal publica un despatx de Constantinopla dient que en el Consell celebrat pels ministres turchs el dia 12 d'aquest mes, després de constatar la completa i irremediable fallida de l'obra de la missió alemanya, en els ordres militar y industrial, va acordar renunciar a l'ajuda d'Alemanya per la organització de l'exercit després de la guerra actual.

Libres de la quinzena

De les obres completes den Maragall
Tercer volum de «Articulos». - Traduccions de Goethe
«L'ànima en camí», den J. M. Folch y Torres
«Memorias de Muñoz Villena»

—Si vols, l'explicarà tota la guerra del Peloponès, sense oblidar un sol detall—me deya en certa ocasió un amic. Y afegia ab un posat d'horror: «però no'm preguntis per la de Cuba ni per la russo-japonesa ni per la anglo-boer».

Y aquest ras del meu amic és més comú de lo que sembla a primer cop d'ull. Sabem ab molta més precisió certes coses de vint sigles enrera que algunes de les presencials per nosaltres ara fa un any o dos o deu. Y és que les de vint sigles enrera les porten els llibres y la majoria de les contemporànies van perdudes pels diaris, sense que mai hagi tingut ocasió de ferne la selecció que caldria per a l'orientació.

Passen els fets y el periodista's consignar-els comenta en informacions o articles; y els diaris van a la pila del paper vell y la ressenya o el comentari se perden en el recort o hi resten mitg esborrats.

—Recordem quan va succeir tal cosa? —pregunta un dia algú.

—Pochs son els que li puguin respondre totseguir.

Ab tot, durant vint anys, a casa nostra, sempre que ha sonat en una reunió semblant pregunta a propòsit d'un fet important, ha respost un o altre dels que l'han sentida:

—Aturem... Sí, sí... Recordo perfectament que en Maragall va ferme un article.

Perquè'l poeta que fa un any plorem—y això podem veurem més ara que en vida seva—no deixava passar cap moment culminant de la vida contemporània sense que li digués la seva. Y la seva era sempre una paraula forta: forta per la expressió, forta pel sentit de poesia que la informava, forta per la originalitat del punt de mira.

Veus aquí perquè recordeu tan interessants els volums d'ARTICULOS que dintre les OBRES COMPLETES den Maragall va publicar la casa Gustav Gili.

El tercer de la colla, afegit desde'l desastre colonial fins a la mort del doctor Robert y a la de Mossen Verdaguier. El període és dels que realment interessan, perquè taca una pila de moments típics de la història contemporània, no solament local, sinó nacional y internacional. Y hi veiem com al costat de les esmentades figures y del desastre de Cavite, analitza o glossa en Maragall, amb la gestió den Durán y Bas com a ministre, ara la transcendència de l'obra den Víctor Balaguer; ten avint l'influència de Carlyle o de Ruskin en el pensament modern, com els resultats de la guerra anglo-boer. Y ens parla de Novalis ab motiu del seu centenari ab el mateix amor, ab el mateix sagrat entusiasme que del sentiment catalanista.

Però de sobre'l poeta se sent tan sols poeta y, després de presentarnos el tract de la ciutat, ens enfila ab ell a la montanya, però desviant-se al punt y ferms meditar una salba pastoral del prelat il·lustre que regida la diòcesi de Vich.

Línies literàries y artístiques, tendències filosòfiques, moviments polítics, esdeveniments o socials, tot lo que dintre'l període marca un moment característic, troba resó en els articles den Maragall. Y veus aquí, com, així que siguin publicats un volum tot els que va anar produint en la seva vida periodística tindrem un magnífic cos d'història, però no història menuda, sinó de fets transcendents.

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

Al mateix temps que'l tercer aplech d'ARTICULOS s'ha publicat el d'obres en català, que correspon a les TRADUCCIONS DE GOETHE—«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes».

«Elegias», «Eridon y Amans», «La Margarideta» y «El gran aplac de poemes», no volguem dir, sinó, un altre ben important de «Pensaments» y uns trossos integrals del «Faust». Cal més, sabem que'l traductor és en Maragall, per poder dir—y omplir-se la boca—que la literatura catalana posseeix ab semblant

volunt, la essència del gen de Goethe?

No se si en Maragall, tot traduint les produccions del més gran geni literari que va veure'l sigle passat, duya'l plan d'ofertar a les nostres lletres l'ànima de l'artista més fort entre els que han il·lustrat la seva especialitat.

Lo que se és, obviat a un pla o no obviat, el resultat ha estat el mateix, podentse dir que, gracies an en Maragall, Catalunya posseeix un herós aplech de troços escollits del Goethe que fa honor an aquest y'n fa a les nostres lletres.

La «Il·lustració Catalana» segueix enriqueix la seva biblioteca, havent publicat ara de poch la novel·la den Joseph M. Folch y Torres L'ANIMA EN CAMI y el volum CANCONS PERDUDES de mossen Angón Navarro.

Entre les nostres novel·ladores, en Joseph M. Folch y Torres ocupa un lloch ben distingit, creuant ab veritable acort la narració senzilla y fàcil. Podria dirse que la seva especialitat és l'estudi de les ànimes angustes y de la topada d'aquestes ab els etzars de la vida. Lo qual no vol dir que les novel·les den Joseph M. Folch y Torres siguin sols escrites per passatemps de l'autor y dels lectors, sinó que ho son obients a una necessitat imperiosa de novel·lar, sense preocuparse de la sort que pugui correr després y que lo mateix pot durar a la obtenció d'una copa als Jocs Florals que al follet d'una publicació prestigiosa y meritisima com l'«Il·lustració Catalana».

L'ANIMA EN CAMI és una novel·la ciutadana, o millor encara, barcelonina. Pertany a la mena de literatura que han honorat els Vilanova, Pons y Masaveu y, si be ab no tanta predilecció, però tampoch ab menor ventura, en Narcís Oller, d'«Els segons del primer» y «La casa de la Pèpala» del segon y «La Papallona» del tercer son en certa manera germanes de l'ANIMA EN CAMI, com ho son algunes de les exquisides novel·les de donya Dolores Monserat de Mada.

Hi ha en aquesta den Joseph Maria Folch un ambient casolà que encansa, barrejant sabament una certa copció romàntica de la vida ab la educació naturalista que han respirat la majoria dels premisses avuy vivents. Y hi ha, naturalment, aquells tochs de sentiment que, maridats ab la traça en la combinació dels fets, exciten l'interès del lector fins a fer-lo arribar d'una tirada al final del llibre.

De CANCONS PERDUDES no parlarem un altre dia.

El senyor Cirici Vennaló, encoratjat sens dubte ab l'èxit de llibreria obtingut per la seva obra anterior «La República española en 1911», escrita en col·laboració ab altres, ha llostat a la venda la fatigada de ocursos polítics MEMORIAS DE MUÑOZ VILLENA, escrita per el tot sol, però obient a les mateixes inspiracions. Se tracta, donchs, d'una obra que, respecte a la novel·la, lo que foren respecte al periodisme les «divulgacions den Doy».

Per a un'altra crònica: OBRES DEN MARAGALL: ARTICULOS (IV volum de la serie castellana).—ESCRITS EN PROSA (II volum, IV de la serie catalana).

QUATRE PARAULES SOBRE POLITICA, RELIGIO Y IDEES SOCIALES, per Un bon català.

LES MALES LENGUES, comedia de Siliencio, traducció de F. Ferrer y J. Fabre Oliver (Biblioteca popular de l'Avenc).

AURORA, espasmos amorosos, per Joan Malagarriga.

TEORIA DEL ARTE, per J. Folch y Torres.

J. M. GRAD.

La Mancomunitat

Els Ajuntaments Catalans

